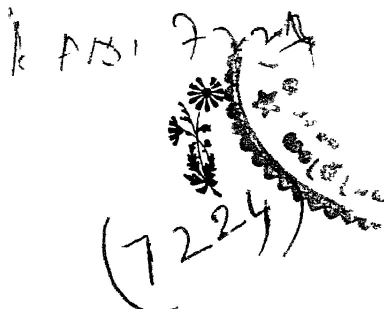
హరిదాసి

[పావై పాటల° స్వేచ్ఛానువాదము]

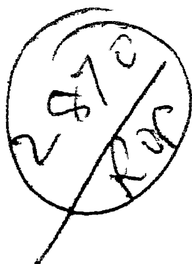

సమర్పణము

చిన్నతనమునందే మాతృవిహీనుడనైన నన్ను లాలించి పాలించి

ముద్దుజేసిన ఒక

వైష్ణవ భక్తురాలికి పుష్పాంజలులతో

కూర్పు

పి. దుర్గారావు, యం. ఓ. యల్.

ప్రథమ ముద్రణము వేయి ప్రతులు

సర్వ స్వామ్యములు గ్రంథకర్తవి

రుధిరోద్గారి నామ సంవత్సరము - హేమంతము మార్గళి
జనవరి - 1984

మూల్యము రెండు రూపాయలు

ముద్రణము
"వేంకట రత్నా" విజయవాడ-2

ప్రతులకు
పి. దుర్గారావు, యం. ఓ. యల్
చెరుకుపల్లి పోస్టు, (వయా) నక్రేకల్,
నక్రేకల్ తాలూకా, నల్గొండ జిల్లా

వినయ వాక్యము

శ్రీ లక్ష్మీదేవి యవతారమైన శ్రీ గోదాదేవి పాడిన మంగళ మహోజ్జ్వలములు మధుభక్తి ప్రవాహములైన తిరుప్పావై గీతములు వైష్ణవ భక్తి సాంప్రదాయానుయాయులకే గాక సర్వులకు పవిత్రములైనవి ఈ గీతములు తమిళభాషలో గలవు

విష్ణ్వాలయములలో నిత్యానుసంధానము చేయు నీ గీతములు పెక్కు భాషలలో ననువదింపబడినవి తెలుగు భాషలో గూడ యెందరో మహానుభావులు తిరుప్పావై గీతములను గద్యపద్య గీతికా రూపములనే గాక విపుల వ్యాఖ్యలతో ప్రచురించిరి

కొంతకాలము క్రిందట యీ తిరుప్పావై గీతములను మహాకవి శ్రీ శ్రీ దేవులపల్లి వెంకట కృష్ణశాస్త్రిగారు తెలుగు భాషలో గీతికా రూపమున ననువదించిరి ఈ మధ్యనే రసజ్ఞులు శ్రీ ముద్రాల జూనియర్ గారు వారి షష్టిపూర్తి సందర్భమున తిరుప్పావై గీతములను గీతికా రూపమున ప్రకటించిరి

ఆ రెండు పుస్తకములను ఈమధ్యనే చదువుట జరిగినది ఆ గీతములయెడ నాకు గలిగిన యాసక్తివలన తిరుప్పావైకి సంబంధించిన ఒకటి రెండు వ్యాఖ్యలను గూడ పరికించితిని నేనదివరకే కృష్ణభక్తితో గూడిన గీతములు ఒకటి రెండు పుస్తకములు రచించి ప్రచురించుటచేతను కృష్ణభక్తితో గూడిన యీ మధురగీతములు నన్నాకర్షించినవి

నాకు గొప్ప కవితాశక్తి లేక పోయినప్పటికి తమిళము రాకపోయినప్పటికి ఈ తిరుప్పావై గీతములను రచించుటకు పూనుకుంటిని అనగా నాంధ్రీకరింపబడిన తిరుప్పావై గీతములను వ్యాఖ్యలను జూచి అనుకరించితినన్నమాట

అయినను తిరుప్పావై గీతముల యెడ నాకు గల అనురక్తిచేత నాకు తోచిన రీతిలో స్వేచ్ఛానువాదమును గావించితిని పాడుకొనుటకు వీలుగా గీతములన్నియు ఒకే ఛందస్సులో గూర్చవలెనని ప్రతి గీతమును నిరువది పంక్తులలో గూర్చితిని

శ్రీ గోదాదేవి చరిత్ర

విల్లిపుత్తూరునందు విష్ణుచిత్తుడు (పెరియాళ్వారు) అను హరిభక్తుడు గలడు అతడు పరమ విష్ణుభక్తుడు అతడు తన పెరటిలో తులసీవనము పెంచుచుండెను అతడు ప్రతిదినము తన పెరటిలోని తులసీదళములతోను పూవులతోను దండలుగ్రుచ్చి ఆలయమూర్తియగు మన్నారుదేవునికి (శ్రీకృష్ణస్వామికి) సమర్పించుచుండెడివాడు స్వామికావెలనుండి తీర్థప్రసాదములు గ్రహించి తిరిగి వచ్చుచుండెడివాడు

ఒకనాడు విష్ణుచిత్తుడు యథాప్రకారముగా స్వామికి మాల్యము లర్పించి తిరిగివచ్చునప్పటికి తులసి వనముకో ఒక బాలిక కనిపించెను అత డా బాలికకు గోదా యని పేరు పెట్టుకొని పెంచుచుండెను గోదా యనగా భూదేవి యనియు పూలమాల యనియు అర్థము

శ్రీ గోదాదేవి క్రమముగా పెరిగి పెద్దదగుచుండెను ఆమె వయసుతోపాటు విష్ణుభక్తికూడ వృద్ధియగుచుండెను ఆమె విష్ణుదేవుని వరించ మనసున ప్రేమించుచుండెను ఈమెకు ఆండాళు అనిగూడ పేరు గలదు ఆండాళు అనగా లక్ష్మీదేవియని తమిళమున యర్థము.

శ్రీ గోదాదేవి ప్రతిరోజు విష్ణుచిత్తుడు శ్రీ స్వామికి తీసుకొనిపోవు మాల్యములను ధరించి తాను స్వామికి తగుదునా యని నిర్మలమగు బావియందును అద్దమునందును తన ప్రతిబింబముచూచుకొని యా మాల్యములను యథాప్రకారముగ బుట్టలో నుంచుచుండెను ఆ ఆముక్త మాల్యములనే విష్ణుచిత్తుడు స్వామికి సమర్పించుట జరుగుచుండెడిది.

ఒక దినమున విష్ణుచిత్తుడు స్వామి కర్పించు పూమాలల యందు ఒక దీర్ఘకేశమును జూచి శ్రీ గోదాదేవిని ప్రశ్నించును ఆమె మాల్యములను ప్రతిదినము నలంకరించుకొని బుట్టలో బెట్టుచుండునని విషయమును దెలుపును అతడు శ్రీ గోదాదేవిని మందలించి నూతన మాల్యములను స్వామికి దీసుకొని పోవును

విష్ణుచిత్తుడు తెచ్చిన నూతన మాల్యములు స్వామి మూర్తిపై నిలువలేదు విష్ణుచిత్తుడు కలతబొందెను. స్వామి స్వప్నమందు సాక్షాత్

రించి నీ రామరిత ధరించిన మాల్యములే నాకు మక్కువ" అని వ్రాకుచ్చును

శ్రీ గోదాదేవిని తమిళములో చూడికుడుత్త నాంచారు" అని అందురు అనగా ధరించిన పూలదండ నిచ్చునది అని యర్థము ఈ "చూడికుడుత్త పదమునే సంస్కృతీకరించి ఆముక్త మాల్యద అని పేరుపెట్టి సాహితీ సమరాంగణ చక్రవర్తి శ్రీకృష్ణ దేవరాయల వారు గొప్ప ప్రబంధమును రచించిరి

విష్ణుచిత్తుడు తనకుమార్తె శ్రీ గోదాదేవి విరహవేదనను మన్నారు స్వామికి విన్నవించుకొనును। స్వామి ప్రత్యక్షమై ఆమెను శ్రీరంగనాథుని ఎద్దకు తీసుకొని పొమ్మనెను విష్ణుచిత్తుడట్లే తనకుమార్తెను శ్రీరంగము నకు తీసుకొని పోవును।

శ్రీరంగమున దు విష్ణుచిత్తుడు శ్రీరంగనాథుని సేవించి స్తుతించెను శ్రీరంగనాథుడు అతని మనస్సునందుగల కోరికను తెలిసికొని గోదా దేవిని తన శుద్ధాంతమునకు చేర్చుకొనెను। ఒక మాయారూపిణిని అస్థానమం దుంచెను।

తీర్థ ప్రసాదములు స్వీకరించిన తరువాత అందరు విడిదికి వచ్చిరి కాని పల్లకిలో శ్రీ గోదాదేవి కనిపింపలేదు విష్ణుచిత్తుడు దుఃఖించుచుపోయి శ్రీరంగనాథస్వామికి విన్నవించుకొనును। స్వామి కూతునింటివద్దనుంచు కుని యిచ్చట మొఱపెట్టుట న్యాయముకాదని శ్రీరంగనాథుడు పలికెను। విష్ణుచిత్తుడు తన విడిదికి పోయిచూడగా శ్రీ గోదాదేవి యచ్చటనే యుండెను

తరువాత విష్ణుచిత్తునకు శ్రీరంగనాథస్వామి శ్రీ గోదాదేవి యందు తనకు గల ప్రేమను వ్యక్తము చేయును బ్రహ్మాది దేవతలను రాయబార మంపును విష్ణుచిత్తుడంగీకరించు స్వామి తన గ్రామమైన విల్లిపుత్తూరునకు పరివారముతో వచ్చినచో పాణిగ్రహణముసేతునని పలుకును

అట్లే స్వామి తన పరివారముతో విల్లిపుత్తూరునకు వచ్చి శ్రీగోదా దేవిని వివాహమాడుట జరుగును ఈ కథా వృత్తాంతమునే గైకొని శ్రీకృష్ణ దేవరాయల వారు ఆముక్త మాల్యద ను రచించిరి

తిరుప్పావై గీతములు

(ఇలవృత్తము)

తిరుప్పావై గ్రంథములో ముప్పది పాశురములు గలవు. పాశుర రూపమున గీతముల యర్థము ప్రతి పాశురము ఎనిమిది పంక్తులలో గలదు.

మధుర భక్తి ప్రపూరితములైన యీ గీతములు విల్లిపుత్తూరునందలి విష్ణుచిత్తుని తనయ శ్రీగోదాదేవి రచించినట్లు ముప్పదియవ పాశురము వలన దెలియుచున్నది.

శ్రీమద్భాగవతమున దశమస్కంధమున వ్రేపల్లెవాడలో గోపకన్యలు ధనుర్మాసమున తెల్లవారుజామునవే యమునానదిలో స్నానము లాచరించి తమ యిష్టదైవమైన కాత్యాయనీదేవిని పూజించి శ్రీకృష్ణుని మగడుగా జేయుమని తల్లియగు కాత్యాయనీదేవిని ప్రార్థించినట్లు గలదు.

తిరుప్పావై పాశురములందలి యిలవృత్తము: శ్రీగోదాదేవి హరి యందు మనసు నిల్పినదై తనను ఒక గోపకన్యగను తన చెలులను గోపకన్యలుగను భావించి తన చెలులను మేల్కొలిపి యమునానదిలో జలమునాడ రమ్మని మేలుకొలుపుట, స్నానమునకై చెలులతో స్వామి మందిరమునకేగి ద్వారపాలకుల ననుమతి వేడి నందుని మేల్కొల్పుట, మందిర ప్రవేశము జేసి స్వామిని మేలుకొలుపుట, పరవాద్యములను స్వామి నడుగుట (పరవాద్యము అనగా వ్రతమునకు కావలసిన సామాగ్రి) నిశ్చయించి పిమ్మట స్వామిని కొన్ని కోర్కెలు కోరుట, పిమ్మట ఆత్మ సమర్పణము గావించి జన్మజన్మలకు భక్తిని బాంధవ్యమును ప్రసాదించుమని వేడుకొనుట, మంగళాశాసనముతో సమాప్తమగును.

ఇందలి మొదటి మూడు గీతములు మార్గశిర వ్రత మహాత్మ్యము, నాలుగవ ప్రవృత్తి నివృత్తులను నిర్దేశించును. నాలుగవ గీతము వర్షము కురిపించుమని పర్జన్యుని వేడుకొనుట గలదు.

ఐదవ గీతమునుండి పదునైదవ గీతమువరకు మార్గశీర్ష వ్రతమాచరింప జలకమాడ రమ్మని చెలులను మేలుకొలుపుట పదునారవ గీత

మొన చెలులతో ఐల మురాడి స్వామిమందిరమున కేతెంచి ద్వార రక్షకు లకు వందనము చేయుట పదునేడవ గీతమునుండి యిరువది మూడవ గీతము వరకు స్వామిని ఇతర దేవతలను మేలు కొలుపుట ఇరువది నాల్గవ గీతము స్వామిని దర్శించి మంగళనీరాజన మిచ్చుట గలదు

ఇరువదియైదు ఇరువది యారవ గీతములు పరవాద్య ము లన్నియు స్వామిని వేడుకొనుట (పరవాద్యమునగా శంఖములు వాద్యములు పైతాళికలు దీపమాలా స్తంభములు ధ్వజములు వితానములు తులసీదళ మాలలు మున్నగునవి) ఇరువదియేడవ గీతమున వ్రతసమాప్తి దినమున నన్ని కోరికలను యాచించుట ఇరువది యెనిమిది ఇరువది తొమ్మిది గీతముల జన్మ జన్మలకు ఆత్మయున్నంత వరకు భక్తిని బాంధవ్యమును కోరుకొనుట ముప్పదవ గీతము మంగళాశాసనముతో సమాప్తమగును

మార్గశిర వ్రతమనగా ధనుర్మాస వ్రతమని యర్థము సూర్యుడు ధనస్సునందు ప్రవేశించినది మొదలు మకరరాశిలో ప్రవేశించునంత వరకు (ముప్పది దినములు) కన్యలు యీ వ్రతమాచరింతురు ఈ వ్రతమాచ రించినందున కన్యలు కోరిన వరుని పొందుదురనియు చక్కని వర్షములతో దేశము సుభిక్షముగా నుండుననియు పురాణములలో చెప్పబడినది గోప కాంతలు ఈ ధనుర్మాసమున కాత్యాయనీదేవి వ్రతమాచరించినట్లుగను శ్రీహరిని పొందినట్లుగను శ్రీమద్భాగవతమునందు గలదు

శ్రీగోదాదేవి కలియుగమున అందునను దక్షిణభారతమున జన్మించినది. తాను పొందదలచిన వర్త సర్వవ్యాపకుడైన శ్రీకృష్ణుడు భగవంతుని యవ తారములలోగూడ శ్రీకృష్ణుని యవతారమువలె జీవులతో సన్నిహితత్వము మరి యే అవతారమునను గనుపడదు అందువలననే ఆమె శ్రీనందగోప కుమారుని ప్రేమించినది

తాను ప్రేమించిన నందగోపకుమారుడు గోపికలు వ్రేపల్లె యమునానది మున్నగునవి లేవు తానున్నది కలియుగమున తానేమో నందగోపకుమారుని ప్రేమించినది అదెట్లు సాధ్యపడును?

అందువలన శ్రీ గోదాదేవి తననొక గోపికనుగా తన చెలులను గోపికలుగా విల్లిపుత్తూరునే వ్రేపల్లెగా సమీపముననున్న నదినే యమున-

తన గ్రామమునగల మన్నారు కృష్ణస్వామి మందిరమునే నందగోపకుమారుని మందిరముగా భావించి ఆనాడు గోపకన్యలు వ్రతమాచరించినట్లు తానును వ్రతమాచరించినది గోపకాంతలు శ్రీకృష్ణుని పొందినట్లు శ్రీ గోదాదేవియు హరిని పొందినది పొందుటయనగా పరిణయమైనది

శ్రీమద్భాగవతమునందు గోపకాంతలు హరిని పొందుటకు యమునలో జలకమాడి శ్రీ కాత్యాయనీదేవిని పూజించినట్లు గలదు శ్రీగోదాదేవి అటులనే జలకమాడి రేపగా హరినే పూజించుట తిరుప్పావై గీతములందు గలదు

తిరుప్పావై గీతములందు స్వామిని వ్రత నిర్వహణమునకు పరవాద్యములనిమ్మని వేడుకొనుట ఇట్టి వ్రతప్రకరణములనుగాక నిశ్చలమైన భక్తియని గూడనర్థము చెప్పినవన్నను పరమార్థమును పొందుటకు భక్తి యావశ్యకమనియు భక్తిగూడ పరమేశ్వరానుగ్రహమువలన సిద్ధించుననియు అందువలన భక్తిని ముందుగా సాధించి భక్తిద్వార పరమార్థమును సాధింపవలయునని గూడ స్పష్టము చేసినారు పెద్దలు

ఇందలి ప్రతిపాశురము స్వామియందు ప్రణయము బాంధవ్యము భక్తియనుభవింపవలెనను భావము వ్యక్తమగుచున్నది శ్రీ మద్భగవద్గీతయందలి చరమ శ్లోకమువలె తిరుప్పావైనందలి 28 29 పాశురములు ప్రధానములైనవి ఆ గీతములు భగవంతునికి ఆత్మసమర్పణముగావించు తత్త్వమున్నంతవరకు భక్తిని బాంధవ్యమును గోరుచున్నవి

శ్రీయుత డా॥ ఆరిపిరాల విశ్వంగారు శ్రీ సముద్రాల వారి "కృష్ణ భాషా" పీఠికలో తెలిపిన "గోదాదేవి పరవశ భక్తిగానం శతాంతాల వేనక — యుగాంతాల దనుక పరిస్పందించే ప్రణవ పరంపర"

అట్టి మహనీయ గీతములకు — అనుకరణములుగా ననుకరణమైన నా యీగీతములు సహృదయులనేమాత్రము పరవశింపజేసినను ధన్యునిగా భావించుకొందును పరమపవిత్రమైన యీ మార్గశీర్షయందే యీ గీతములను రచించి ప్రచురించుట నా భాగ్యముగా భావించుచున్నాడు

— రచయిత

హరి దాసి

[illegible]

అమ్మలారా! రండి! కొమ్మలారా! రండి
వ్రేపల్లెలో గోపకన్నెకలార
కన్యలతో కంకణములు కదలాడ
కడువేడ్క భక్తితో కదిలి రారె చెలులు

మాధవుని కైన మార్గశిర మాసమిది
పూర్ణిమా దినమె! పండు వెన్నెలే!
మార్గళీ వ్రతముతో మాధవుని పూజింప
మనసు శాంతిమయ గదె! మానినులు మేల్కొనుడు!

బాలార్కుని ప్రభ ప్రభవమొందక మునుపు
జలకంబు లాడగా చెలులు వేగ రాగదరె!
హరిని పూజింపవలె అర్చనల కీర్తనల!
ఆత్మార్పణము సేయ అతివలారా! రండు!

కలువ కన్నులతోడ కదలాడు ముంగురుల
అల యశోదకు ముద్దు లలరారు మురిపెంబు!
చంద్ర బింబము బోలు అందాల మోముతో
నంద నింటను బెరుగు నడయాడు బాలుడే!

శ్యామసుందరుడు! శుభ రాముడే! పరమాత్మ
రూపుడే! మన వ్రతము ప్రాపు! ప్రోచెడివాడు!
పరవాద్యములు నొసగి పాలించు మన వ్రతము
జలకంబులాడంగ జాతర్లు లందగా రారె!

హరి దాసి

2

భూమిలో నెవ్వరైన పుణ్యాత్ములౌ ఘనులు!
మా భాగవతులను మనసార వినుడు

ఈ ధనుర్మాసమున యీవ్రతముతో హరిని
పూజ సలుపగ సకలమ్ము ప్రాప్తించు కోరికలు!

పాల సంద్రమునందు పవళించు శ్రీహరిని
పదములను మనసున నిలిపి మొక్కులు వేడి!
సంధ్య వెలుగులందు మనము స్నానమ్ము లాడవలె!
విభుని పూజ సలపవలె పదమునకు ప్రణమిల్లి!

అఖిలాండ కోటి బ్రహ్మాండనాయకు డనుచు
భక్తితో నెంచుచు భజియించగా నను
నోము నోచిననాళ్ళు నేమమున భక్తితో
పాడవలె కీర్తన పంకజాక్షుని హరిని!

పూలు ముడువగ రాదు పాలు తేనె వదిలి
కలువ కన్నుల కాటుకను నిడగ రాదు
గోవింద! మాధవా! గోపాల కృష్ణ! యని
కూర్మితో భగవంతు కూడి పాడగవలెను!

చెడు కర్మల జనుల చెంత కూర్పగ రాదు!
కఠినోక్తులను పరుల కష్టపెట్టగ రాదు!
దాన ధర్మము లో తెలిసి యుండగ వలెను!
హరిని మదిలో దలచి యానంద మొందవలె!

ఈ మా గ్రామ ప్రతిష్ఠ ప్రఖ్యాతిని జెయ
నిత్య గోకుల కీర నాధిపుని దయచేత!

ఈ శోభ పవ ని ర ప్రజలెల్ల
ఆ హర్షమ రాయుదరు చెలీ ము!

లిన వాతావరమున ప్రభుని జేసిన వారిని
స్మరణ జేయుచు మనము స్నానమాడితిమేని
నవధాన్యములు పండి నవజీవనము వెలయు!
ఈతిబాధలు తొలగి యీడేరు కోరికలు!

నా నెల మూగు పాసలు మరియు ధరలన్నై
లా మని నదులు పొదేవులను బాలు!
కొ ప్పయు నిండి మీరు గంతులు వేయ
లవ త రలపై లిక మ్మదలాడు!

పాడగు పాలు మరియు దేనువులు
సాధుజన స ఘము మున బొంగ!
లేవి తెన మీ పృదవి లేకింప మాయ గు
ప్రతిగృహాము శోభిల్ల పసుపు తోరణములు!

తొలిసంజ ఉదయాద్రి తూలియాడక మున్న
యమునా తరంగిణిని యున్న జలకములాడి!
ను నాభుని! వరదు! శాంతు! పరంజ్యోతి!
గిరజాత్ముని గొలువ నిగుంబ లోని రాక

4

[ఆ గ్రామి వర్షము కురియం పని పర్జదేవుని ప్రార్థించుట]

ఓ వర్ష స్వామీ ఓ జలధర ధీర
జీవనాధారా! ఓ లోకబంధూ
నీ వర్ష ధారను నిఖిల జీవులకు
ఆనంద హర్షము కలిగింపు మో స్వామి

ఆ విధిని గాయలు జాగు సేయక గ్రోలి
ప్రేమించి గగనమున పర్జన్య వర్షింపు!
నాకాశ క్షితి కెంగు కల్యాణ ధాముని వలె
నీ వర్ణము వాడి వింత విహరింపుమా

ఓ జల లోక బంధు జీవాధారా భూతలా
హరి చరణ భుజ వేటి గరమందు రాజిల్లు
శ్రీ సుదర్శనము వలె సురుచిర చా కాంతి
నగత్ర మెఱుపులను తెలుకొత్త చరింపు

హరి పాంచజన్యము నభయము నొసగెడి రీతి
ఉఱుమున ను భూ ప్రజాళి కూటమిని కలిగింపు
ఆపత్సేనా గాంభీర్యంబు నంపజడులకు వోలె
వర్ష ధార పృథివి వర్షింపు పర్జన్య

మార్గశిర మాసమున మాధవుని పూజించ
వ్రత మాచరించేటి వ్రజ భామలము స్వామి
ఉతనంబున మేము స్నానంబు లాడినటు
పర్జన్య! వర్షింపు ప్రార్థనను విన్నింపు

5

(శ్రీ గోదాదేవి చెలులను మేలుకొలుపుట)

చక్కెలా కుప్పలూ! ఒయ్యారి భామలూ
హరి నామమును ఎంచి పరాత్మ సుఖమును గనుడు!

జన్మజన్మాంతర కర్మముల నశియించు
చిత్తము హరి సేవ చెలిగలారా! రండి!

మాయామయునకు జగన్మాత్మ మెఱిగినవాని
మధురాపురము నేలు మాధవుని సుచిత్రుని!
యమునవొడ్డున జేరి యాడిపాడెవాని
ఘోరాపుణ్యుని రాజించి పురుషార్థము గనుడు

గోపవంశమునందు శ్రేష్ఠవాడలో
కల్యాణ దీపమై కరుణ జూపెవాని
తల్లికడుపున కెప్పుడు చల్లదనము నొసగి
కంసు కడుపులో నగ్నిశిఖ యగువాని

అల్లల్లన రండి! మెల్ల మెల్లన రండి!
హరిని మనమున దలచి యమునాతటి ఘటియించి
మల్లెను మొల్లలను మంచి చేమంతులను
ఆ హరి పూజించుదము నాత్మార్పణములతో

పాడి కీర్తించి శ్రీహరిని
గానము చేసిన పాపకర్మములు నశియించు!
ముందు జేసే పాపకర్మలు వాని కరుణ
అగ్నిలో దూదివలె వారించునే చెలియ

6

చెలియా! తెల్లవారె వినవా హరి! హరి!
నిదుర లేవే చెలియా! నిదుర లేవేవే!

సిందూర వన్నెలు దాల్చె చిత్రముగ తూర్పుదెస
కనవె తెలి తెను గాయ బంగారు కాంతులను!

చిలుక గోరింక లవె చెట్టుకొమ్మ పైని
కిలకిలా రావముల క్రీగంటి! వినవమ్మ
గుడిగంట వైభవమోగ! ముడివడిన భక్తితో
స్నానమాచరమ్మ సఖియా! నిద్దుర లేచి!

అఖిలేశ్వరుడు శ్రీ అచ్యుతాలయము న
శంఖనాదము లవిగో! హానా! వినలేవమ్మ?
వేదపఠనము లవిగో వినిపింపరావటే?
హరి మాధవా! యనెడి యర్పించు కీర్తనలు!

విషపు చను పాల్ద్రాగి విదిలించి రక్కసిని!
మధురమూర్తిని జేసి మన్నించు శ్రీవిభుని!
మా యశోదాబాలుని దన్ని మర్దించువాని! 'హే!
పతితపావన! యనెడి ప్రార్థనలు వినరాన?

పాల కడలిని పాము పాన్పుపై నిదురించు
పరమేశ్వరుని మనసు భక్తితో భావించి!
ఋషులు, యోగులు మునులు కృష్ణ! కృష్ణా! యనెడి
ధ్యానించు, భజియించు ధ్వనులు వినరావటే?

7

ఓసి! లేజవరాల! ఓసి వ్రజ వగలాడి!
వినలేవటె చెవుల? కనలేవటే కనుల?

మాధవాలయమందు మధుర గీత ధ్వనులు
శుభనాదములు సుంత సుదతి! వినరావటే?

వానకోయిల పలుకు వార్త వినరాదటే?
పంజరములో చిలుక పలుకు వినరాదటే?
తెలవారి వచ్చెనే! చెలియ నిద్దుర లెమ్ము!
జలజాక్షు బూజింప జకబులాడదము!

కంఠహారములు ఘలుఘల్లు మనుచును నుండ
కటిసూత్రములు వింత కాంతు లీనుచు నుండ!
కురుల పూవాసనల గోపకాంతలు లేచి
కవ్వములు తెఆచేటి సవ్వడుల వినరావ?

కేశి రక్కసు ద్రుంచి వాసికెక్కినవాని
హరి! కృష్ణ! మాధవా! యచ్యుతా! యని మేము
నిఖిలేశు గుణములను నీ వాకిటను నిలిచి
సంకీర్తనలు పాడ సఖియ! వినరావటే?

ఇంత నిద్దుర తగున? ఇంతి! ఓ చేమంతి!
ఓ చిన్ని దొంసాని! ఓ యిందు వదనా!
తలవాకిలిని తెఱచి తరలిరావే వేగ!
తాన మాడగ చెలులు తరలిపోసాగిరే!

8

ఇకనా యీ నిదుర? ఇంకనా పవళింపు?
చాలు చాలే నిదుర! సఖియ వే లేవే!

మార్గళీ మాసమున మాధవుని పూజింప
మనసు బూనితివి గదె! చెలువరో! లేలెమ్మ!

తొలికోడి కూసెనే! తెలవారుచున్నదే!
మంచు ముసుగుతో మహి తెల్లనయ్యెనే!
మంచు పచ్చిక మేయ మందగా ధేనువులు!
తరలుచున్నవి చూడు తరుణి! వే లేవమ్మ!

చప్పట్లు తాళముల సరసగీతములతో
స్నానమాడగ బోవు జలజాక్షులను నిలిపి!
నిను లేపవచ్చితిమి నీరజాక్షిరో! లెమ్మ!
కలువకన్నులు తెఱచి కాంత! వేరాగదవె!

తొలిసంజ లవె చూడు! తోరణము కట్టెనే!
కమలములు వికసించె! కలువలవె ముకుళించె!
పూర్ణపురుషుని గొలువ పూనిక పట్టితిమి గదే!
జాలంబు సేయగా జలజాక్షి తగునటే?

అశ్వముఖ రక్కసుని యణచివేసినవాని
చాణూర ముష్టికుల స్వర్గ మంపినవాని!
వీణాది వాద్యముల వేడుకను భజియింప
మన కోరికల దీర్చి మన్నించునే చెలియ!

9

మామయ్య కూతురా! సుగుణ! లే! తెలవారె!
లపన్నల తెఱవి కాంత! నా మాట విను!
మణికవాటము తెఱచి మముగూడ రాగదే
జలకమాడగ బోవు జలజాక్షులము చెలియ!

పరిమళపు దీపముల పసిడికాంతులు వెలయు
మణిఖచిత సౌధమున మెండు బగు శయ్య!
నియమమును విడనాడి నిదురించుచుంటివా?
తామరలు వికసించె తరుణి! యిక లేవమ్మ!

మార్గళీ మాస మను మాట మఱచితివేమొ?
మాధవుని పూజింప మర్యాద దాటితివా?
స్నానంబు లాడుటకు సఖియ! భయపడితివో?
కలువలవె ముకుళించె! కాంత! యిక లేవమ్మ!

అత్త! నీ సుకుమారి అవిటిదా? చెవిటిదా?
మూగదా? మురిపాల ముద్దు నీ చిన్నారి!
ఎటు కదలకుండగను పటుమంత్ర వేసితివ?
గాఢ నిదారం మునుగ కట్టు కట్టితివేమొ?

జలకంబులాడుటకు సమయమాయె నటంచు
నీ ముద్దులాడి నిక నిదుర లేపవె అత్త!
శ్రీకరా! పరమాత్మ! శ్రీరామ! కృష్ణ! యని
వేయి హరినామములు వేడ్క బాడితిమిగద!

10

ఓ సఖీ! ఓ చెలీ! ఒకమాటు పలుకవే!
మది కవాటము తెఱచి మాతోడ పాడవే!

హరినామ కీర్తనలు హరియించు పాపములు!
గొంతుకలుపవె చెలియ! గోవింద స్తుతులతో!

తలుపు తీయక నీవు తగ లోపలన యుండి
మగనితో! మా మాట మన్నింపకున్నావు!
అట్లైన సరి రీతియో! అట్లైతె లోపలయుండి
కలుపవే నీ గొంతు కమలాక్షు కీర్తనల!

పతితో హరివ్రతముచే పరమ సుఖముల నంది
అనుభవింపగ కోరు అతివ! మా తల్లిగదు!
నిదుర మేల్కొనవమ్మ! నీలవర్ణుని దలచి
గొంతు కలుపవె చెలియ! గోవిందు కీర్తనల

వైజయంతీమాల వక్షమున ధరియించి
పంచాయుధములతో పాలించు లోకములు!
ఆదిమధ్యాంతముల నడరెడి పర జ్యోతి!
పరవాగ్యముల నిచ్చి పాలించునే చెలియ!

అల కుంభకర్ణుడు అలరి యోటమి నొంది
తన నిద్దురను నీకు తగనిచ్చి పోయెనా?
పరమాప్తము బొంది పతితపావను కృపను
పరమార్థమును బొంది పరమసుఖ మొందవే!

11

లేవె శాంతమూర్తి! యిటు రావె! శోభనమూర్తి!
ప్రఖ్యాతమున బుట్టి వర్ధిల్లు లతకూన
చంద్రబింబము బోలు అందాల మోముతో
కలువపూవు సొగసు కనులొప్పు సుకుమారి!

కుండ పొదుగుల ధేను కోటి గలవారింట
సిరిసంపదల తోడ చెన్నారు గృహమందు!
పాలకుల కులములో పరగ బుట్టినదాన
ఓసి [illegible] రాణి! ఓసి ఒయ్యారీ!

ఈ మార్గళీ మాస మింపొదగా రోజు
తెలిరేకకు ముంగ 'తిరుమలేశా!' యనుచు
జలకంబులాడి హరి జలజాక్షు పూజింప
ప్రతిన బూనితిమి గదె! యతివ! మఱచితివేమొ!

ఇందీవర శ్యాము సుందరుని మోహనుని
సర్వేశు భజియించు సఖియ లందఱ మమ్మ!
నీ తలుపు వాకిటను నిలిచి పాడే మేము
నీవారమె సఖి! నిదుర లేవే చెలియ!

పంకజాక్షుని పాదపద్మములు వర్ణించి
ఇమ్మహి నిదురింప కొమ్మ తగునా నీకు?
జలకంబులాడుదము! జలజాక్షు పూజింప
ఇహ [illegible] సుఖముల బొంద [illegible] వెళ్ళ[illegible]మమ్మ!

12

ఏమి నిదురోగాని యెఱుగమే చెలియా!
ఏ మాయ క్రమ్మెనో యెఱుగమే ఛాయా!

నీ చిన్ని మనసంటు నీరజాక్షుని యుంచి
మాయనిదురను మనుగ మతులకే తెనుబొందె!

నీదు వాకిలిముందు నిలిచి జామైనదే!
మంచు ముత్యాలతో మా తలలు తడిసెనే!
ఏ మాయ నిదురయో యేపుగా నిను జూపె
కమలాననా! లెమ్మా! కాంత! తేజోవతీ!

తన లేగలకుం దమకోసి చేపుగొనుచున్న
ఆల చను మొనలు క్షీరములు కురియుచుండె!
ఉదయ సంధ్యా కాంతు లోలాడె తూర్పు దెస
కమలములు కొలనిలో కాంతి వికసించెనే!

ఇలలేని సంపదలు గల వాని చెల్లెలా!
మా యమ్మ! మా తల్లి! మా ముద్దుగుమ్మరో!
మాయ నిదురను విడిచి మది నిలిపి హరిపైని
జలకంబులాడి శ్రీ జలజాక్షు పూజింపు!

రావణుని దునుమాడు రామకథ నంతటిని
పాటపాడగ ప్రజలు పారవశ్యము గొనిరి!
వీధి వారందఱు విని మెచ్చుకొనిరి సఖి!
ఔరౌర! యిక నైన యరి లేవవు నిదుర!

13

తెలవారుచున్నదమ్మా! మాయమ్మ!
తొలికోడి కూత వినవమ్మా!
లేడి కన్నులదాన! లేవె బంగరు బొమ్మ!
భగవంతు పూజింప భక్తితో మేలుకొను!

స త్య స్వద్ధని పరమ పురుషుని హరిని
చరితమును నాలపించుట వినవె ?
భామ లందఱు గూడి భక్తి స్నానము జేయ
వైకుంఠు పూజింప వగవణ్ణి! జని రెపుడో!

పక్షు లవె మేతకై పయనమగుచున్నవే!
గురుడు ప్రమించెనే గుడి తలుపు తెఱచిరే!
వేగుచుక్కయు పొడిచె! వేడుకను బాలకులు
పాఠములు పద్యాలు పఠియించుచుండిరే!

ఈ పుణ్య హేమంత మీ మార్గశీర్షమున
సఖియలందఱు గూడి స్నానమాడక యిటుల!
ఈ నిదుర యేలనే? యీ రీతి తగునటే?
సఖియ! మన చెలులంత స్నానమాడగ జనిరి!

చిత్ర మాలతి, పొగడ, మాలతీ పుష్పముల
హారిని పూజించి నీ వందుకొను సంపదలు!
చెలులతో గూడికొని శ్రీ హరిని పూజింపు!
సంపద ద్యుముల బొంది పరమార్థమందవే!

14

నిదుర లేవే చెలియ! నీటు బంగరు బొమ్మ
అందరి నా పిలుపు విని ఆలించవు దొరసాని

తొలిసంధ్య రేఖలవె! తూర్పు దెస వికసించె!
జలకమాడగ రావె! జలజాక్షి! సుకుమారి!

కమలములు వికసించె! కలువలవె! ముకుళించె!
తిరునామములతోడ తరుణ! జియ్యరు లదిగో!
కుంచె కోలల తోడ గుడి తలుపులను తీయ
సరగు చున్నారదిగో! అందరు గీత ధ్వనుల!

మునులు, యోగులు ముక్తి మూలపురుషుని హరిని
ధ్యానించు చుండిరదె! జ్ఞాన వైరాగ్యముల!
శ్రీవిష్ణు భక్తులదె! చిద్విలాసుని గొలువ!
హరి కీర్తనలతోడ సరుగు చున్నారదిగో

నేను మీ దరి చేరి నిదుర లేపుదు ననుచు
నెఱవాది మాటలను నీటు గులికితివి గాని
సిగ్గుపడవేమిటే! చేటి! నీ మాటలకు
ఆడి తప్పిన దానవైతివే! చెలియరో

అమ్మ దొంగా! ఎంత అల్లారు ముద్దువే!
ఇంత నిద్దుర తగునె? యింతి నీకే తగును!
మధుర వచనములచే సుముఖివై వే రావె
పతిత పావనుని శ్రీ పరమాత్ము పూజింప!

15

శ్రీ గోదా దేవి

"ఓ చిఱుత రాచిలుక! ఓ మధుర శుభవాణీ!
వారిపూజ మఱచి యిటు అలస నిద్దుర తగునె?
నీ కొఱకు వేచి యిటు నిలిచి యున్నారమె
ఇకనైన లే లెమ్మ! ఇంతి! జలకములాడ!

నోము మానను మఱచి నేమమును విడనాడి
వాగ్రీతిని మాను యతివ! యిది తగునటే?
ఎవరి నెఱుగను ఇటుల యెటుల దోచితివి చెలి?
వేచియుంటిమి! పిలుపు విని వేగ రాగదే!"

చెలియ

' నిడికారి తనముతో నొవ్వ జేయకుడమ్మ!
తొలికోడి కూయగా తొయ్యలీ! లేచితిని!
మాయ నిద్దుర నమ్మి మఱచి నిదురను బోతి!
క్షణ మాగరమ్మ! యిదె! చనుదెంచు చుంటి నే!"

శ్రీ గోదా దేవి

"క్షణము నొక దినమాలే! గడియ యన వత్సరము
గడువ వాటుట యన్న కావలయు యుగములే!
సఖియ! నీ చతురత్వ సామర్థ్యములు తెలియు
గడుసుదానా! వేగ కదులు! జలకములాడ!"

చెలియ

"గడుసుదాన నటంచు నను కోపగించెదమ్మ!
మాటమంతి యందు మఱి మీరె చతురులూ!
కోపగించకు చెలియ! కొందరు మీ మాటలకు
జలకంబులాడ మన చెలులంత వచ్చిరా?"

శ్రీ గోదా దేవి

"వచ్చినారమ్మ! ఇక విచ్చేయవే కొమ్మ!
ఒక్కొక్కరినిగా లెక్కించుకోవమ్మ!
హరినామములతోడ యఱచి నిను పిలుచుచు
ఇచటనే తెలవారె! యింతి! నీ వాకిటను!

కరిని గాచినవాని కల్యాణ ధాముని!
విశ్వరూపుని వేద విమల స్వరూపుని!
పూజింపగా మేము పొలతి! పోవలయునే!
చరచరా రావమ్మ! చాన! జలకములాడ!"

16

[గోపికలు యమునానదిలో స్నానము చేసి స్వామిని దర్శించుటకై హరిమందిరమున కేతెంచి హరిద్వార రక్షకులను ప్రార్థించుట]

హరి ద్వారమున నిలుచు అన్నలారా వినుడు!
హరిమందిరపు ద్వారపాలకులారా!
సుందర ధ్వజములను అందాల తోరణాల్
రాజిల్లు హరిద్వార రక్షకుల వందనము!

వందనంబులు మావి మహానందుగా గొనుడయ్యా!
వద్దు కాదని పలికి మమ్ము త్రోయ్యనకుడీ!
మణి కవాటము తెఱచి మన్నించవె మా మనవి
అట్టె స్వామిని జూచి యిట్టె పోవుదుమయ్యా!
వ్రత మాచరించుటకు వరతార వాద్యములు
ఇత్తు నని పలికె హరి యింపుగా మాతోడ!
జలకంబులాడి శ్రీ జలజాక్షు దర్శింప
పూజింప వచ్చితిమి! పుణ్యపురుషులు వినుడు!

కల్ల కపటము లేని గొల్ల కన్నెలమన్న!
సుందరుని గోవిందు జూడ వచ్చితిమన్న!
నల్లనగు స్వామిపై నాట్యము తో పాడి
పూవు లర్పించి మా పురమునకు బోయెదము!

గోపాల దేవునకు కూర్మి దాసులమయ్యా!
తలుపు వెస తెఱచి మము దర్శింపనిండయ్యా!
కైశికీ రాగమున కల్యాణ ధామునికి
మేలుకొలుపులు పాడి మేమిదే పోయెదము!

17

[స్వామికి మేలుకొలుపు పాట]

మేలుకొని! గోవింద! మేలుకొని గోపా!
ఆపదలు రాకుండ ఆదుకొను పరమాత్మ!
అన్న వస్త్రము లిచ్చి ఆలించు పాలించు
పరమపురుషా! నీకు ప్రణతు లిడెద! గైకొనుము!

తొలి సంధ్య ఉదయాద్రి తేలియాడ మునుపు
యమునా తీరంగొని యమున జలకము లాడి
నీ దర్శనము గోరి నీ ధ్యానమున నిలిచి
వేచి యున్నామయ్యా! వే నిదుర లేవయ్యా!

తన్వీ! వ్రజభామినీ! తల్లీ! యశోదమ్మ!
వందనములు గొనుము! సంరక్షా దీక్షమా!
అల్లనల్లన లేచి మెల్లగా శ్రీహరిని
మేలుకొలుపుము తల్లి! మేలు జగతికి గలుగు!

మూడు లోకంబులను మూడడుగులను గొలిచి
ఆక్రమించితివయ్యా! బలిలోక వటుడవై!
పాలించు నీ నిఖిల లోకేశ్వరా
పాలించు మమ్ము దయ భద్ర! జీవేశ్వరా!

మేలుకొను బలదేవ! మేలుకొను బలవీర!
కనక మంజీరంబు కదలాడ పాదమున!
తమ్ముడగు హరితోడ తొందరగ లేవయ్యా!
మేలుకొని మా విని యేలుకో! దయ చుమ్ము!

18

— యశోదకు ముద్దు అందాల కోమలా!
అఖిల లోకేశ్వరుని యర్ధాంగి! శ్రీదేవి!
ఓ నీలసుందరీ! ఓయమ్మా! మేలుకొను!
తలుపుతీయుము తల్లి దయగనుము మాపైనా!

తొలికోడి కూసినది! తొలిసంధ్య వెలిగెనికె
గురివింద పొదలలో గోరింక పలికినది!
పంజరములో చిలుక పలుకు వినవేమమ్మా!
తలుపు తీయవదేమి? తప్పేమి మాపైన?

కందుకము, కమలమున కరములను ధరియించి
శ్రీహరికి సన్నిధిని చేరి నిలిచే దేవి!
చంద్రబింబము మించు అందాల మోముతో
అలరి భక్తుల కోర్కె లందించు మహాలక్ష్మి!

హరి సేవకై మేను అలరి వర్తిలుమమ్మా!
కరుణింపుమమ్మా! శ్రీ కల్యాణీ! వర లక్ష్మి!
అందజేయుము గూడ శ్రీ హరినామముల భక్తి
పాడుకొందము తల్లి! పాటించు మా మనవి!

నిదుర మేల్కొనుమమ్మా! నీరజాక్షీ! సరోజ!
పరమ సిరులకు కల్పవల్లి! జగదీశ్వరీ!
శ్రీహరిని దర్శింప జేరవచ్చితి మమ్మా!
కల్యాణి! హరిజేరు కాంక్ష నిడేర్పుమా!

19

గజరాజ వరద! శ్రీ కమలాక్షు! మాధవా
పలుకవా ఒకమాఱు? పలుకు! బంగారమా?

నోరార పలుకగా నోటి ముత్తెములన్ని
రాలునా? జారునా? మేలుకొను జగదీశ

కప్పురపు దీపాల గదియందు సుకుమార
అగరు ధూపములతో ఆనందమును గొలుపు
పరిమళము వెదజల్లు పాన్పుపై శయనించు
పరమపురుషా! లేచి పలుకవా? ఒకసారి!

వికసించు విరులు కడు వేడ్క కొప్పున దాల్చి
పరమ సిరులకు కల్పవల్లి! జగదీశ్వరీ!
పదములొత్తుచున్నాడ పాన్పుపై శయనించు
మాధవా! ఒకమాఱు మన్నింపు మా వినతి

నిదుర లే! గోపాల నిదుర లే! గోవిందా!
వ్రత నియమ పాలనకై వత్తిల్లు కన్నెలము!
స్నానంబులాడ యిక జలజాక్షు! వచ్చితిమి!
నీ దర్శనము గోరి నిదుర మేల్కొనుమయ్యా!

కలువ కన్నుల తల్లి! లావణ్య శ్రీనీళ!
నీవైన తెలుపుమా! నిఖిలేశ్వరుని తోడ
మణి కవాటము తెఱచి మాధవుని మేల్కొలిపి!
హరితోడ మా మొఱలు హరిణాక్షి! తెలుపవే

20

మేలుకో! వనమాలి మేలుకో! శ్రీకృష్ణ!
మేలుకో శ్రీనిధి! మేలుకో తల్లి!

అఖిల లోకంబులను ఆలించి లాలించి
పాలించు దంపతులు ప్రణతులివె గొనగా!

ఇంద్రాది దేవతల నింపుగా కాపాడి
మునుల యోగుల బ్రోచి మోక్షమిచ్చెడి స్వామి!
వెన్నంటి రాక్షసుల వెతలు కూర్చెవాడ
ఆపన్నులను గాచు అఖిల లోకేశ్వరా!

గోప కాంతలమయ్య గోవింద! గోపాల!
నీ సేవకై వచ్చి నిలిచితిమి ద్వారమున!
యమునా తరంగిణీ యమలోదకమునందు
నీరాడి వచ్చితిమి! నీ పూజకై కృష్ణ!

ఓ నీళ! జగదాంబ ఓ లక్ష్మి! హరిదాస!
మేలుకో! నిదుర ఇక మేలుకోవమ్మా!
నవ పుష్పధారిణీ! నవమాల్య శోభినీ!
హరికి ప్రాణాలాప! ఆలింపు మా వినతి!

యమున యొడ్డున జేరి ఆటలను పాటలను
కృష్ణ పూజ [illegible] కీర్తించెదము!
ఆలవట్టము మరియు నద్దమును వేనిచ్చి
మము జేర పంపవే మాతల్లి! శ్రీహరిని!

21

సర్వం క్షమా నాధ లోకేశ్వరా
మేలుకో గోపా మేలుకోవయ్యా!

భక్తజన వత్సలా భద్రది జీవేశ్వరా!
మేలుకొను! తెలవారె! మేలుకోవయ్యా

ఏ గాచు విందగా గోగి పౌరగ పాలు!
నిండు పొంగగ పొంగు మోదు ధేనువులుగ
అలకాడ ... ద్దు లల్లారు మురిపెమా!
వ్రజకాంతలు ప్రావి ఎందనంబులు గొనుము!

దుర్జనుల హరియించి సజ్జనుల కాపాడ!
శాంతి ధర్మము నిలుప సకల జీవుల గావ!
వైకుంఠ ధామమును వదిలి భూలోకమున
మము గావ వచ్చితివి మాధవా! మాపల్లె!

నిగమాగమము లన్ని నీవే సృజించితివి!
నిగమములచేనైన నీవు తెలియగ లేవు!
శత్రురాజు కువలె శరణు జొచ్చితిమయ్యా
అలరి మా మొఱను విన అచ్యుతా పరమేశ

నీ చరణములు నమ్మి నిన్ను మదిలో దలచి
నిర్మలోదకములను నీరాడి వచ్చితిమి!
కైవారములు సేయ కాంతలము జీవేశ!
అంజలులు వైకొనుము ఆదరింపగ లెమ్ము!

22

స్వామి! నీ దయ యేది? సరస వీక్షణ మేది?
కిరణ మాపై చిలుక! కాంతలము ఎన్నింపు!

ఎల్ల తాపర వలె నింపారు కినుదోయి
మాపైని బఱపుమా! మాధవా! కరుణించి!

శత్రు రాజులు ఓడి శౌర్యమును గోల్పోయి
నీ గద్దె చెంతను నిలిచియుండెడి రీతి
మానాభిమానములు మమత ను విడనాడి
తరలి వచ్చితిమయ్య తగునయ్య? యిది నీకు?

మార్గళీ స్నానమును మానినుల మిదె చేసి
ఆడుచును పాడుచును హరిభజన కీర్తనల!
నీ ద్వారమున నిలుచు నీరజాక్షులమయ్య!
అరమోడ్పు కనులతో నల్లనల్లన జూడ!

సరసిలో పద్మములు ఝుంకారములతోడ
ముసురు తుమ్మెదలవలె ముక్తి కంఠములతో
నీ మందిరము చుట్టు నిలిచినారము దేవ!
చల్లనీ చూపులను జల్లు మాపై కరుణ!

రవి చంద్ర కాంతులను రాజిల్లు వీక్షణము
హరియించు పాపముల ఆర్తి, తాపము మాపు,
నీ కృపా కిరణమే నిఖిల సంపదలకును
తావలము! మోక్షశ్రీ ద్వారమై విలసిల్లు!

23

తలిరాకదనయ్య! దయచేయవే స్వామి!
పాలింపగదనయ్య! పరమ పురుషోత్తమా!

దర్శింపవచ్చినా తరుణులము పరమాత్మా!
పరవాద్యముల గోరు వ్రజకాంతలము స్వామి!

పాలకడలిని శేషపాన్పుపై పవళించు
మధుసూదనా రమ్మా! మా మొఱల నాలింపు!
ఆ గజేంద్రుని బ్రోచి యాదరించిన రీతి!
మాపైని దయజూపు! మధుర పీయూషములను!

సురలు మునిబృందములు స్తుతియింప నీ కీర్తి!
చీల్చితివి రక్కసుని నరసింహ రూపమున!
ప్రహ్లాదు కరుణించి, యాహ్లాదమును గూర్చు
సరసవీక్షణములను స్వామి మాపై బఱపు!

వాన కాలమునందు వర్జించి గహనమును
గుహయందు నిదురించి, గ్రుమ్మగ మృగరాజు
జూలు, తనువు విదిల్చి కాలు ఠీవి కదిలి
గర్జించి వెడలునటు కదలు స్వామీ! వేగ!

శిల్పసౌందర్యముల చెలువొందు బంగారు
రత్నాల గద్దెపై రమణితో గూర్చుండి!
మా మొఱల నాలించి మా పూజలను బొందీ!
భాగ్యాలు కురిపింపు! భవజలధి దాటింపు!

24

(మేల్కొనిన స్వామికి మంగళ నీరాజనము)

మంగళము గోవిందా! మంగళము గోపాల!
మాధవా! వచ్చితిమి! మంగళము పాడంగ!

విశ్వరూపుడ వనుచు విజ్ఞాన దీపమని
కల్యాణములు గూర్చు కారుణ్య మూర్తివని!

మున్ను రెండడుగులను భువి దివిని కొలిచితివి!
బలిని బంపితివిగా! పాతాళ భూములకు!
పల్లవారుణ దివ్య పాద పద్మంబులకు
మంగళం బిదె! నీకు! మాధవా! కరుణింపు!

ఘనమదాంధుల గూడి యిలగల దానవుల
భూభారమును దీర్చి పుడమి గాచిన దేవ!
సాధుజన హృదయ శ్రీ సకల జీవేశ్వరా!
మంగళము నీదు భుజ మహనీయ శక్తి కిదె!

శకటు రక్కసు బట్టి చిదిమితివి లీలగా!
వత్స రాక్షసు జుట్టి వంచితివి ఖేలగా!
వేణువున నాదమున వ్రేతకాంతల నెల్ల
మరపించు మాయ కిదె! మంగళము పరమాత్మ!

అల యమున నదియొడ్డు నాలమందల గాచి
అందాల నొలికించి యమరులను మురిపించి!
రాసక్రీడల గోపరమణులను దేలించు
ఆనందమూర్తి కిదె! యాత్మాభివందనము!

హరి దాసి

గొడుగువలె వ్రేలితో గోవర్ధనము నెత్తి
గోపకులమును గాచి గోరక్ష జేసితివి!
నీ రూపగుణములకు నీ నామ కోటులకు
మంగళం బిదె! నీకు మాధవా! గైకొనుము!

దుష్టుల నరిమార్చి శిష్టులను కాపాడు
అరిభయంకరములై యలరారు నీవైన!
శంఖు, చక్రము, గదా, శార్ఙ్గ ఖడ్గములకును
మంగళము! ఇదె నీకు మంగళము! జయశ్రీ!

నిరతమును హరిచరణ నెడందున నిలుచు
అడుగు దామరలకును అంజలులు ఘటియించు
సిరులిచ్చు శ్రీదేవి! శ్రీనీళ సుందరీ!
మంగళం బిదె నీకు మాతల్లి గైకొనుము!

ద్వారమందున నిలుచు తరుణులను బ్రోతువని
పరవాద్యముల నొసగి భరియింతువని దలచి
కనక పళ్ళెరమందు కర్పూర హారతుల
మంగళంబులు పాడ మాధవా! వచ్చితిమి!

25

(స్వామిని పరవాద్యము లిమ్మని వేడుట)

ఆర్థులము జగదీశ అబలలము పరమేశ!
ఆ జలులతో నిన్నెంచు అనుగులము పరమాత్మ!

మా కోర్కెలను దీర్చి మన్నించు విభుడవని!
అనురాగమున వరచు నరసి వచ్చితిమయ్యా!

ఒక అమ్మ దేవకీ యుదరమున జనియించి
ఒక అమ్మ యశోదకు నొదిగి పెరిగితివయ్యా!
కినుకగొని కంసు కష్టాల నెదిరించి
గొల్లను గొల్లవై గోలజేసితివయ్యా!

ఆగడాలు చేసి అసురులకు శిక్షవి గద!
ఆర్థులకు భక్తులకు నాప్తుండవు లోకేశ!
పరవాద్యము నొసగి పాలింప మా వ్రతము
జవ్వనులాడి యిటు జలజాక్ష! వచ్చితిమి!

మా కోర్కెలను దీర్చి మన్నించి బ్రోచుచో
మహనీయ సంపదల మహిని నొప్పెదము స్వామి!
నీ నామ గుణములను నిరతమున స్మరియించి
ఆనంద వార్ధిలో నలరుదము జగదీశ

పతితపావన మాకు పరవాద్యమును నొసగి
వ్రతము పాలింపగా పరము భక్తినియిమ్ము!
అఖిల లోకంబులకు నాత్మేశ్వరుండవని
అరసి వచ్చితిమయ్యా! యాత్మార్పణము సేయ!

26

ఈ మార్గళీ వ్రతము నీడేర్పగా వలయు
పరవాద్యముల నిచ్చి పాలింపవా స్వామి!

మా పూర్వ వంశజులు మాకు దెలిపినవన్ని
మామీద కృప జూపి మాకు దయసేయవా?

గోక్షీరమును కన్న కూర్మి తెల తెల్లనగు
కుల పర్వతము లదురు గురునాదముల నొప్ప!
పాంచజన్యముబోలు బహు శంఖముల నిమ్ము!
పెను నాదములు సేయు ఘన వాద్యముల నిమ్ము!

బంగారు పళ్ళెముల మంగళంబగు దీప
శృంగారములు మిగుల చెన్నొందు గీతములు!
మంగళాశాసనము మదిపొంగ పఠియించు!
హరిదాసులను మాకు నర్పింపు పరమాత్మ!

దీపమాలిక లుంచు దివ్యమగు స్తంభములు
బహువన్నె ధ్వజములును బహు వితానములును!
తులసీదళములును విలసిల్లు మాలికలు
ఆలపట్టము, అద్దమును దయసేయుమా!

పరమ కారుణ్యా! శ్రీభక్తజనవత్సలా
వటపత్రశాయి! మా వరద! ప్రభు! లక్ష్మీశ!
మా నోము ఫలియింప మా కోర్కె లీడేర
అవధరింపుము స్వామి! ఆలించి కరుణింపు!

27

[వ్రత సమాప్తి దినమున కొన్ని కోరికలడుగుట]

దుష్ట సంఘము నణచి తూల జేసేవాడ!
ఆశ్రితుల కాపాడి యాదరించే స్వామి!
నీ దరిని జేరితిమి! నిన్నాశ్రయించితిమి!
జన్మములు సఫలమై ధన్యులము నైతి మిల!

కీర్తించి, భజియించి, గీతముల స్తుతియించి
పరవాద్యముల బొంది వ్రత మాచరించితిమి!
వ్రతము ముగిసే వేళ వాసుదేవా కొన్ని
కోరికల మా కిమ్ము! గోవింద! కరుణించు!

ఆడువారలమని యనాదరము సేయకుము!
తప్పులని దలపకుము! తరుణులము గద స్వామి!
వ్రజ కన్యలము సుమ్మి! వ్రతము ముగిసే వేళ
కోరుచుంటిమి కణ్ణ! కోర్కెలను కొన్నిటిని!

కంటె కాసులపేర్లు, కనకాంబరము లిమ్ము!
నడుమ కొడ్డాణమును నళినాక్ష! యనేయి!
కాళ్ళ కందియ లిమ్ము! కడియాలు మెట్టియలు
చెవుల కమ్మలు, చెంపసవరాలు గాజులను

ఆభరణములు దాల్చియలరి వచ్చెదమయ్య!
ఇంత శుభసమయ మికనెపుడు వచ్చును స్వామి?
ఏ జీవులకునైన యీ భాగ్యమబ్బునా?
పాల్వెన్న మీగడలు పాయసము భక్ష్యములు
బాతులుగ గూర్చుండి భక్షింత మో స్వామి!

28

(జన్మ జన్మల భక్తిని సాంగత్యమును గోరుట)

"చిన్నికృష్ణ" యనుచు నిన్ను చిన్న పేర బిలిచిన నను
మన్నింపుము మాధవ! నీ అనుపమానమని దయ నెంచి!
పేరు పెట్టి పిలిచితినని నేర మెంచ బోకుమయ్యా!
కోరిన మా కోర్కెలిచ్చి గోవిందా! కరుణింపుము!

కొండలలో కోనలలో గోవులు మేపుచు తిరుగుచు
వెర్రిగొల్ల కులమునందు ప్రవేశమైన జననమొ ఇది!
మాలో నీ వొకరివిగా మాట మంతి మెసలుచుంట
ఎన్ని వ్రతము లాచరించ! యీ భాగ్యము గలిగిననో!

మా నోముల పంటవనన మా పున్నెము ఫలమనన
మా కొరకై జననమొంది మాలో నీవొకరివైతి!
గోపకులమునందు జేరి గోవిందుడ వైతివయ్యా
విన్నపముల నాలకించి వినిపింపుము నీదు శుభము!

ఏ జన్మల బంధనమో ఏ జన్మల వాసనయో!
పీడని యీ విరహబాధము విడదీయుట వలనుగాదు!
మా చేతను నీ చేతను మఱలింపగ వశముగాదు!
జన్మ జన్మలీ బంధము జత సేయుము శాశ్వతముగ!

పరమపురుష! పద్మనాభ! భక్తవత్సలా! శ్రీహరి
అజ్ఞానుల మనుగులము! ఆత్మార్పణమియ్య నీకు!
నిన్నె శరణమని నమ్మిన నిరజాక్షులము కృష్ణా!
అన్య మెఱుగమోయి కన్నా! ఆది పురుష! విశ్వరూప!

29

మనసు తెలిసిన నీకు మనవి జేయగ వలెనా?
నీకు తెలియని దేమి? విశ్వమాభ్యధికుడవు!
ఆనంద! అచ్యుతా! అఖిలేశ్వరా! శౌరి!
మనకు సాధనము మర్యాద నిలుపుమా!

తొలి కోడి కూయక ముందు తెలవారు జామునను
నీ కంబులాడి మరి 'జలజాక్ష!' 'శౌరి' యని
ఇష్ట సఖి కూడి కోరి నిష్ట పూజించుటే
పరమార్థముకు నని భ్రమియించకుమా స్వామి!

అడుగు దామరల కిదె ఆత్మార్పణం మనుచు
మధుర భక్తిని గొలిచి మంగళంబులు పాడి!
పుష్పాంజలులతోడ పూజలను సల్పుటను
పరమార్థములు పొంద పరమ లక్ష్యము గాదు!

గోకులమున జేరి గోరక్ష జేసితివి!
మమ్ము బాలింపగను మాయుడవు దిరిగితివి!
మా పూజలను గొనక మాధవా! మానేవు!
నీ సాధనము నిటుల నిలుప మా విన్నపము!

ఏ దేశ జన్మములు ఎన్ని యుగములకైన
విశ్వాని బంధమై ముడులువడి యుండవలె!
నీ పూజ! నీ భక్తి! నీ స్మరణ! నిలువ వలె!
రేపటికి! మాపటికి! ఇప్పటికి! ఎప్పటికి!

30

(మంగళాశాసనము)

ఈ మార్గళీ వ్రతము నెవ రాచరింతురో!
ఈ పుణ్య గీతముల నెవ రాలపింతురో!
ఆనంద ధాముడౌ అఖిలేశు కృపచేత
అఖిలార్థములు బొంది యానందమగు గాత!

వ్రేపల్లెవాడలో గోప కన్నియలంత
పరవాద్యము బొంది భజియించి శ్రీహరి!
ఏ పూజలను జేసి యే వరము లందిరో!
ఎరుగువారికి శుభము లింపుగా సమకూరు!

విల్లిపుత్తూరు అను వెలయు గ్రామమునందు
విష్ణుచిత్తుని తనయ నెసె తులసీవనము!
ముప్పదుల కృతుల నిడె ముద్దుగా బాడినది
పఠియించు వారలకు పరమ శుభములు గలుగు!

ఈ భక్తి గీతముల నింపుగా బఠియించి
ఆచరించెడివారి కఖిల శుభములు గలుగు!
పరమార్థమును గలుగ పావనంబగు భక్తి
ఆనందమంగళము లందరు శ్రీహరి కృపను!

హరి చక్రభుజుడు శ్రీ అఖిలేశు డచ్యుతుడు
భక్తవత్సలుడు శుభ ముక్తిప్రదాయకుడు!
పరమ ప్రసన్నుడౌ పద్మాక్షు దయచేత
మహి ప్రజల కందరికి మంగళంబగు గాత!

